

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ (КИТАЙ)

ФІЛОСОФСЬКА СПАДЩИНА ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

**ПРОГРАМА ТА МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНИХ ЧИТАНЬ**

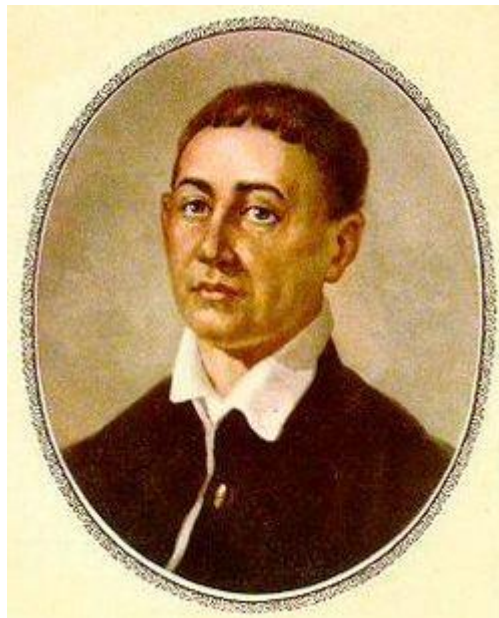
WITHIN THE FRAMEWORK OF THE UKRAINIAN-
CHINESE EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC PROJECT
"EDUCATION IN A GLOBALIZED SOCIETY:
PHILOSOPHY, MANAGEMENT, CULTURE (CURRENT
TRENDS, ECONOMIC OPTIONS AND INTERNATIONAL
PRACTICES)"

ОДЕСА-БЕНБУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ (КИТАЙ)

до 300-річчя з Дня народження

ФІЛОСОФСЬКА СПАДЩИНА ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Програма та матеріали міжнародних читань

Within the framework of the Ukrainian-Chinese educational and scientific
project

"EDUCATION IN A GLOBALIZED SOCIETY: PHILOSOPHY,
MANAGEMENT, CULTURE (CURRENT TRENDS, ECONOMIC OPTIONS
AND INTERNATIONAL PRACTICES)"

Одеса-Бенбу
2022

УДК: 101.1

Затверджено до видання вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Кадієвська І. А., доктор філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, політології, психології і права Одеської державної академії будівництва та архітектури

Рибка Н. М., кандидат філос. н., доцент кафедри філософії та методології науки Національний університет «Одеська політехніка»

Філософська спадщина Григорія Сковороди. Програма та Матеріали Міжнародних Сковородинівських читань (27 жовтня 2021 р.) / За заг. редакцією О. Б. Петінової; Університет Ушинського, Аньхойський університет фінансів та економіки. – Одеса-Бенбу, 2022. – 78 с.

27 жовтня 2021 року напередодні 300-річчя з Дня народження національного мислителя Григорія Савовича Сковороди пройшли Міжнародні Сковородинівські читання. Григорій Сковорода є найяскравішим представником української філософії. Він створив оригінальне вчення, джерелами якого були антична філософія, стоїцизм, епікуреїзм, неоплатонізм, а також християнська світоглядна картина світу.

Готуючись до святкувань, в рамках Меморандуму про співробітництво кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського разом з Аньхойським університетом фінансів та економіки (Anhui University of Finance and Economics) (КНР) організували міжнародну зустріч. До неї долучились ЗВО – партнери Університету Ушинського: Львівський державний університет внутрішніх справ, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Державний університет «Одеська політехніка», Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку, Черкаський державний технологічний університет, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Одеський національний морський університет.

Збірник включає програму заходу та матеріали.

великого (макрокосмосу, природи). Людина, - на думку Г. С. Сковороди, - це активна ланка в гармонійній взаємодії мікро- та макрокосмосу. Вислів Сократа «Пізнай самого себе» Г. Сковорода пояснює як пізнання своєї вищої природи, духу, розуму, бо природою «внутрішньої» натури людини є Бог. Людина – це центр, в якому здійснюється та набуває змісту єдність символів трьох світів. Споглядати божественний зв'язок можна лише «серцем». Це основа та джерело людського буття. Згідно поглядів Г. Сковороди, для досягнення щастя людині необхідно пізнати себе і знайти відповідний своїй природі спосіб життя. «Споріднена» праця є однією з найважливіших передумов досягнення людиною щастя, реалізації справді людського способу життєдіяльності, самоствердження людини. Праця за покликанням, яка відповідає пізнаній внутрішній природі, потребам і вродженим нахилам людини, є найвищою насолодою і справжнім щастям. «Споріднена праця» сприяє відчуттю повноти свого буття, перетворенню пересічної людини на особистість.

Ідея перетворення є центральною у філософській творчості Г. С. Сковороди. У своїх творах він закликає стати істинною людиною: із зовнішньої – внутрішньою, із тілесної – духовною і в такий спосіб поєднатися з Богом, отже, з природою всього сутнісного. Близька ідея притаманна і поглядам М. Гоголя, згідно якої єдиний шлях особистісного самоствердження, самовдосконалення та піднесення – це улюблена справа людини, що поглинає всю її.

Філософська традиція Г. С. Сковороди отримала подальший розвиток у творчості Памфіла Даниловича Юркевича у його цілісній філософсько-антропологічній концепції «Філософія серця», в якій пропонується оригінальний і нетиповий для його епохи погляд на людину як на конкретну індивідуальність.

На початку ХХ століття в українській філософській думці перейняли і продовжили розвивати тему самості, цінності людини та її місця в соціумі П. Грабовський, І Франко, М Драгоманов та інші мислителі, які намагались визначити цінність людини як особистості через взаємозв'язок з аналізом властивих для їх часу суспільно-економічних та політичних умов.

Ю. Міхальова
Університет Ушинського, Одеса

КОНЦЕПТИ ДРУЖБИ ТА ЛЮБОВІ В ЕТИКО-АКСІОЛОГІЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ Г. СКОВОРОДИ

Досвід набутий нащадками є важливою ланкою, яка з'єднує покоління і саме використання цього досвіду є актуальною проблемою сьогодення, оскільки великі масиви знань накопичуються і передаються із покоління в покоління, однак вже довгий час залишаються лише потенційною можливістю і тому саме реалізація цього досвіду набуває важливого практичного значення.

В цьому аспекті важливим є впровадження концептів дружби та любові виданого мислителя Г.Сковороди, який залишив значні напрацювання в своїх творах: діалог «Наркісс», «Басни Харківські», «Бєсьда, нареченная двое», «Дружескій разговор о душевном мирь», «Убогий Жайворонок», «Алфавит, или Букварь мира», «Silenus Alcibidis» та інших.

Філософські, культурологічні, педагогічні, літературні аспекти творчості Г. С. Сковороди досліджували в своїх працях Д. Багалій, Н. Іванова, Г. Ільїн, Н. Кабусь, Н. Кавалєрова, М. Кашуба, П. Кононенко, О. Мишанич, С. Новосад, І. Пільчук, О. Попова, Л. Ушкалов, Д. Чижевський, В. Шевчук, Л. Штефан, М. Яворський та інші вчені.

Концепти любові та дружби Г. Сковорода розкриті в різних творах великого мислителя, так в діалозі «Наркісс» Г. Сковорода підкреслює взаємопов'язаність – знання Божого, віри, страху і любові до Господа та зазначає: «знання – у вірі, віра – у страхі, страх – у любові, любов – у виконанні заповідей, а дотримання заповідей – в любові до ближнього, любов не заздрить тощо.»

Г. Сковорода любов розкриває через віру, що коли вірую тоді й боюся щоб «не розгнівати його та шукаєш для нього добровигідне» та дає інструменти за допомогою яких любов у взаємовідносинах проявляється.

Також, Г. Сковорода зазначає, що: «Любов Божа – ось єдині двері до райського смаку».

Шлях до відчуття людиною «Райського смаку» полягає у використанні наданого мислителем інструментарію в тому числі за допомогою нашої думки, яка є «головною і середньою нашою точкою. Звідси вона часто й серцем зветься. Відтак не зовнішня наша плоть, але наша думка – головна наша людина».

Г. Сковорода направляє погляд людини на важливість у взаємовідносинах один з одним бачити прекрасне в макросвіті та мікросвіті, оскільки зазначає, що: «не любить серце, не бачачи краси».

Також, у листах Г. Сковороди до свого учні М. Ковальського, філософ зазначає про якості людини до яких належать: «незлобливість, помірність, «воздержаніє», великодушність, справедливість, розумність» і тому важливим є також бути вірними цим якостям, оскільки вони є в кожній людині.

Г. Сковорода сформулював та розкрив концепти дружби та любові, зосередив увагу на взаємовідносинах між людьми, показавши, що думка як зерно проростає у слова, а далі реалізується у вчинках і що потрібно бути вірним якостям, які вже закладні в людині для гармонійного буття.

О. Одинець

*Науковий керівник проф. Ю. О. Шабанова
НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро*

ПРОБЛЕМА ЦІЛІСНОСТІ ЛЮДИНИ У ТВОРЧОСТІ Г. СКОВОРОДИ